

การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน

Classroom Climate

รายวิชา: จิตวิทยาสำหรับครู

ผู้สอน: ดร.ชีวิน อ่อนละอ

วิทยาลัยบัณฑิตเอเซีย

ผลการเรียนรู้ปลายทาง

เมื่อจบหัวข้อนี้ ผู้เรียนจะสามารถพัฒนาทักษะในการสร้างและบริหารจัดการบรรยากาศชั้นเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้

หลักการและองค์ประกอบ

อธิบายหลักการและองค์ประกอบสำคัญของบรรยากาศในชั้นเรียน ได้อย่างครอบคลุม

วิเคราะห์และแก้ปัญหา

วิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาในห้องเรียนและเลือกวิธีการแก้ไขที่เหมาะสมกับบริบท

ออกแบบกิจกรรม

ออกแบบกิจกรรมที่สร้างบรรยากาศที่ดีและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

เจตคติเชิงบวก

แสดงเจตคติที่ดีต่อการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร ปลอดภัย และส่งเสริมพัฒนาการ

จุดประสงค์นำทาง

TLO 1: ความรู้พื้นฐาน

- บอกความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียนได้
- อธิบายความสำคัญต่อการเรียนรู้ได้
- จำแนกองค์ประกอบสำคัญได้

TLO 2: การวิเคราะห์

- ระบุปัญหาห้องเรียนที่พบบ่อยได้
- วิเคราะห์สาเหตุด้วยหลักจิตวิทยาการศึกษา
- เลือกเทคนิคแก้ไขที่เหมาะสมได้

TLO 3: การปฏิบัติ

- ออกแบบกิจกรรม Ice Breaking ได้
- ออกแบบกติกาห้องเรียนได้
- ออกแบบกิจกรรม Active Learning ได้
- ใช้เทคนิคเสริมแรงบวกได้

TLO 4: เจตคติ

- แสดงความเห็นอกเห็นใจผู้เรียน
- สื่อสารเชิงบวกได้
- มีทัศนคติที่ดีต่อบรรยากาศชั้นเรียน

ความหมายของบรรยากาศในชั้นเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียนคือสภาวะแวดล้อมโดยรวมที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างปัจจัยทางกายภาพ จิตวิทยา และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

สิ่งที่จับต้องได้

การจัดห้องเรียน แสงสว่าง
อุณหภูมิ และสื่อการสอนที่ใช้ในห้องเรียน

สิ่งที่รู้สึกได้

บรรยากาศทางอารมณ์ ความรู้สึก
ปลอดภัย ความไว้วางใจ และความ
เป็นกันเอง

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

เป็นตัวกำหนดว่าผู้เรียนจะ **"อยากเรียน"** หรือ **"เบื่อเรียน"**

ความสำคัญของบรรยากาศที่ดี

บรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการของผู้เรียนในทุกมิติ

เพิ่มแรงจูงใจ

กระตุ้นความอยากรู้อยากเห็นและความ
กระตือรือร้นในการเรียนรู้

ลดความเครียด

สร้างสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยและ
สบายใจ

กระตุ้นการมีส่วนร่วม

ส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมและแสดง
ความคิดเห็น

กล้าคิด กล้าถาม

สร้างความมั่นใจให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกและ
ตั้งคำถาม

ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์

ส่งเสริมผลการเรียนและพัฒนาการโดยรวม
ของผู้เรียนอย่างมีนัยสำคัญ

องค์ประกอบ 4 ด้านของบรรยากาศในชั้นเรียน

การสร้างบรรยากาศที่ดีต้องคำนึงถึงทุกมิติอย่างสมดุล เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างแท้จริง

ตัวอย่างปัญหาในชั้นเรียน

สถานการณ์ที่ครูพบบ่อยในห้องเรียน

1

ห้องเรียนเงียบ ไม่มีใครตอบ
ผู้เรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือ
ตอบคำถาม แม้ครูจะพยายามกระตุ้น

2

นักเรียนเขิน ไม่กล้าแสดงออก
ขาดความมั่นใจในตนเองและกลัวการถูก
ตัดสินจากเพื่อนหรือครู

3

นักเรียนคุยกัน ไม่สนใจครู
ขาดสมาธิและความสนใจในเนื้อหาที่สอน
มักพูดคุยกับเพื่อนแทน

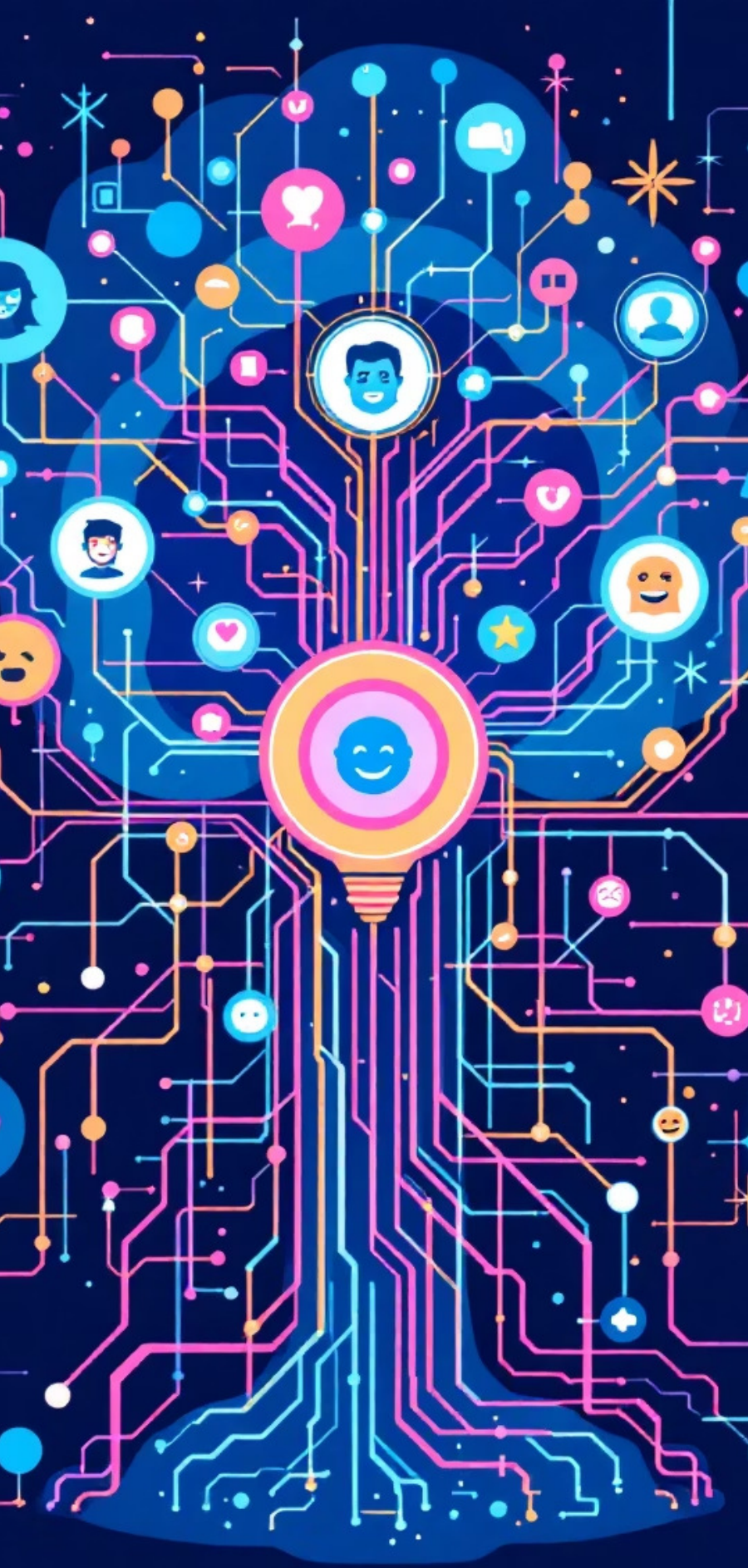
4

ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนสูง
ผู้เรียนมีพื้นฐาน ความสามารถ และความสนใจที่แตกต่างกันมาก

5

ความขัดแย้งระหว่างผู้เรียน
เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท การแบ่งกลุ่ม หรือการกีดกันซึ่งกันและ
กัน

📌 เชื่อมโยง ELO 2.1: การระบุและจำแนกปัญหาในห้องเรียนเป็นขั้นตอนแรกสู่การแก้ไขที่มีประสิทธิภาพ

วิเคราะห์สาเหตุด้วยหลักจิตวิทยา

การเข้าใจรากเหง้าของปัญหาผ่านมุมมองทางจิตวิทยาจะช่วยให้ครูสามารถแก้ไขได้ตรงจุดและยั่งยืน

แรงจูงใจต่ำ

ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าหรือความเกี่ยวข้องของสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง ขาดเป้าหมายที่ชัดเจน

ความมั่นใจในตนเองต่ำ

ประสบการณ์ความล้มเหลวในอดีตทำให้กลัวที่จะลองทำสิ่งใหม่หรือแสดงความคิดเห็น

ความวิตกกังวลทางสังคม

กลัวการถูกตัดสินหรือถูกหัวเราะเยาะจากเพื่อน กังวลเรื่องการยอมรับจากกลุ่ม

การเรียนรู้จากประสบการณ์ไม่ดี

เคยได้รับประสบการณ์เชิงลบในห้องเรียน เช่น ถูกดูถูก โดนล้อ หรือถูกเปรียบเทียบ

เชื่อมโยง ELO 2.2: การวิเคราะห์สาเหตุด้วยหลักจิตวิทยาการศึกษาช่วยให้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง

เทคนิคแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

กลยุทธ์การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพ

Positive Reinforcement

ใช้คำชมเชยและรางวัลเชิงบวกเพื่อเสริมแรงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

Proximity Control

เดินเข้าไปใกล้ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเพื่อสื่อสารโดยไม่ต้องพูด

Non-verbal Signal

ใช้สัญญาณมือ สีหน้า หรือการสบตาเพื่อสื่อสารอย่างเป็นมิตร

Rule Setting

ร่วมกันสร้างกติกาห้องเรียนที่ชัดเจนและผู้เรียนมีส่วนร่วม

Group Work / Pair Work

จัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้จากเพื่อนและลดความเครียด

❏ เชื่อมโยง ELO 2.3: การเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การออกแบบกิจกรรม Ice Breaking

กิจกรรมทำลายพฤติกรรมเชื่อมสัมพันธ์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเปิดกว้าง

กิจกรรม "3 คำบอกตัวตน"

วิธีการ: ผู้เรียนแต่ละคนเลือก 3 คำที่บรรยายตนเองและอธิบายเหตุผล

เป้าหมาย: ช่วยให้รู้จักกันอย่างรวดเร็วและสร้างความเข้าใจในความหลากหลาย

กิจกรรม "จับคู่เล่าเรื่องใน 30 วินาที"

วิธีการ: จับคู่ผู้เรียนแบบสุ่มและให้เล่าเรื่องราวสั้นๆ เกี่ยวกับตนเองภายใน 30 วินาที

เป้าหมาย: ฝึกทักษะการสื่อสารและสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้เรียน

เชื่อมโยง ELO 3.1: การออกแบบกิจกรรม Ice Breaking ที่มีประสิทธิภาพช่วยสร้างความสัมพันธ์และบรรยากาศที่ดีตั้งแต่เริ่มต้น